Contributed by Freddy De Pauw
dinsdag, 02 oktober 2012 - Last Updated dinsdag, 02 oktober 2012

José Manuel Barroso heeft als voorzitter van de EU-Commissie een plan om de duizenden banken in de lidstaten van de EU onder Europees toezicht, dat van de Europese Centrale Bank, te brengen. Het is erg laat en weinig. De fiscale paradijzen waar die banken ook opereren, blijven buiten schot. De top van die paradijzen, de Londense City, belooft weerwerk, die wil geen enkele vorm van ernstig toezicht. Het valt dus erg te betwijfelen of die 'Europese bankenunie' veel zal uithalen. Vier jaar na het faillissement van Lehman Brothers en het openbarsten van de speculatieve zeepbel, is er nog erg weinig in huis gekomen van alle beloften om een herhaling te voorkomen.

Sinds 15 september 2008, de dag waarop Lehman Bros failliet ging en daarmee een wereldwijde zeepbel vol 'derivaten' openbarstte, hebben G8, G20, IMF, EU en co veel loze beloften gedaan. Maar de grote verantwoordelijken voor deze door ongebreideld winstbejag veroorzaakte ramp, bleven buiten schot. Erger, de meeste zijn nog altijd aan de slag. De speculanten veranderden deels van benaming, hedge funds kregen gezelschap van high velocity traders, money market funds en dies meer.

Behaagzucht

Dat zijn dan die fameuze “markten” waarnaar de nationale leiders en die van de EU voortdurend verwijzen. Alle maatregelen worden uitgelegd als nodig om de “markten” te behagen. De crisis rond de euro illustreerde de voorbije maanden alweer de dictatuur van de bankiers, alsof er niets aan de hand is. De bonussen die de managers tot enorme risico’s aanspoorden, zijn her en der een beetje afgeplat, maar het systeem zelf blijft volkomen onaangetast. Zij verdienen fortuinen met het nemen van torenhoge risico’s. De schulden zijn intussen afgewenteld op de staten, dus op de bevolking. Dat heet dan de crisis van de openbare schulden.

Er zijn enkele opsmukoperaties uitgevoerd of in voorbereiding. De EU creëerde toezichtorganen op de grote banken. In de VS tracht de wet Dodd-Frank de speculatie van de allergrootste banken aan banden te leggen. Het akkoord van Bazel III wil dat de financiële instellingen ruimere eigen fondsen hebben.

Maar wezenlijk is het alsof er niets is gebeurd. Talrijke recente schandalen, zoals dat rond Libor (de illegale afspraken rond het onderlinge bankentarief), UBS, JP Morgan, HSBC enz. bewijzen dat er ontzettend weinig is veranderd. Nog altijd dezelfde megalomane bankbazen die zich weer bezig houden met zogenaamde 'toxic products', met politieke inmenging, met chantage. Ze hebben de handen vrij om voor een nieuwe zeepbel te zorgen, om de onderlinge banktarieven, de prijzen van mineralen waaronder petroleum, die van grondstoffen en landbouwproducten te manipuleren met het oog op maximale winsten.

Berusting?

De enorme verontwaardiging van het begin dreigt plaats te maken voor berusting, de Occupy beweging slaagde er niet in het verzet duurzame vorm te geven. In enkele crisislanden zijn er wel massabetogingen, maar zonder tastbare resultaten. De nationale regeringen geven de indruk lijdzaam de 'wet van de markten' te ondergaan, daar waar ze volkomen medeplichtig zijn. Terwijl partijen met een alternatief verweten wordt dat ze fictie bedrijven, zijn het nationale regeringen en de internationale overheden en instellingen die verder gaan met de fictie dat het 'soberheidsbeleid' o zo noodzakelijk is, het begrotingstekort moet immers worden teruggedrongen tot minder dan drie percent van het nationaal product. Maar het steekt de ogen uit dat precies dit beleid land na land in de recessie duwt, dat het een neerwaartse spiraal ontketent die massaal gezondheid en onderwijs uitholt. Terwijl de luxe-industrie enorm groeit, raken miljoenen mensen in armoede en in steeds meer precaire arbeidssituaties.

“Om Europa te redden gaat men Europa kapotmaken…Er is nog nooit een grote economie uit de recessie gekropen met een soberheidbeleid. Het is doodgewoon een mythe dat een dergelijk beleid kan werken” aldus Joseph Stiglitz, Nobeprijs Economie en gewezen directeur van de Wereldbank. (Op TV5 9 september 2012).

Het zal de haaien van de City en hun collega’s worst wezen, zij dansen lustig op een vulkaan. Ze kunnen rekenen op hun politieke vrienden. Vooraan de Britse premier Cameron en zijn regering en een deel van zijn oppositie (voorganger Brown van Labour was niet beter). En ging de Franse president François Hollande niet in volle verkiezingscampagne naar Londen om de City te paaien?

Dit artikel verscheen eerder op Uitpers, webzine voor internationale politiek.